

Слов'янство в контексті сучасних процесів

26 травня 2004 р. у Національній бібліотеці України імені В. І. Вернадського відбулися урочисте засідання Українського комітету славистів та міжнародна наукова конференція «Слов'янські культури XIX–XX століття: стан і перспективи розвитку», приурочені до Днів слов'янської писемності і культури. Організатори – Національна академія наук України, Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Український комітет славистів.

У заході взяли участь народні депутати України, відомі громадські та церковні діячі, провідні вчені України: Микола Котляр, Петро Толочко, Петро Тронько, Олексій Онищенко, Ольга Паламарчук, Віталій Русанівський, Петро Кононенко, Іван Стоянов, Лариса Шевченко та ін.

На конференції головував академік-секретар Відділення історії, філософії і права НАН України, заступник голови Українського комітету славистів, акад. НАН України О. С. Онищенко. Від Українського комітету славистів учасників наукового форуму привітав його голова, акад. НАН України В. М. Русанівський, який доповіддю «Українсько-польські творчі взаємини в мовознавстві» і розпочав пленарне засідання. Результати своїх оригінальних досліджень оприлюднили директор Інституту археології НАН України, акад. НАН України П. П. Толочко в доповіді «Слово про Закон і Благодать» Іларіона і час будівництва міста Ярослава»; генеральний директор Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, акад. НАН України О. С. Онищенко «Життя і діяльність в Україні Крсте Петкова Мисиркова»; зав. кафедри історії української мови Інституту української мови Київського національного університету, д-р філол. наук, проф. Л. І. Шевченко «Мовно-культурна перспектива українства в контексті цивілізаційних викликів»; співробітники цього ж вищого навчального закладу – зав. кафедри слов'янської філології Інституту філології, канд. філол. наук О. Л. Паламарчук та асистент цієї ж кафедри О. Р. Чмир охарактеризували славистику в ньому; провідний наук. співробітник Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України, д-р філол. наук Є. А. Карпіловська проаналізувала тенденції оновлення сучасного українського лексикону на загальнослов'янському тлі; директор Інституту славистики та міжнародних відносин, д-р філол. наук, проф. І. А. Стоянов – народно-розмовну мову як джерело поезики Мішо Хаджійського (на матеріалі оповідання «Кърчмата на Мънзула»; д-р Шуменського

університету ім. Костянтина Преславського, доц. Київського національного університету імені Тараса Шевченка В. Панайотов (Болгарія) у своїй доповіді зіставив «Єретик» Тараса Шевченка і «єретизм» Гео Мілева (українсько-болгарські ремінісценції); ст. наук. співробітник НБУВ, канд. філол. наук Л. А. Гнатенко розповіла про другий південнослов'янський графіко-орфографічний вплив у правописі голосних староруських конфесійних пам'яток кінця XIV – початку XVII століть; А. Мілєнова (Болгарія) розкрила творчість українського ученого М. Попруженка як будівничого болгарської науки та ін.

На конференції було прочитано понад 40 доповідей. Перша секція «Історія, культура і мова слов'ян» (наук. кер. канд. філол. наук В. О. Захаржевська; учений секретар зав. відділу стародруків та рідкісних видань НБУВ, доц., канд. іст. наук Г. І. Ковальчук). Зав. відділу культурології та етномистецтвознавства Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України, провідний наук. співробітник, д-р мистецтвознавства І. М. Юджін доповів про концепцію історії культурологічної думки України XIX – початку XX ст. в загальнослов'янському контексті; доц. кафедри слов'янської філології Інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка, д-р філол. наук Деян Айдачич (Сербія) порушив тему любові в прозі Валерія Шевчука та В. Домонтовича (Віктора Петрова); учений секретар Українського комітету славистів, канд. філол. наук В. О. Захаржевська розкрила творчу особистість у художньому світі слов'ян XX ст.; керівник культурно-просвітницького центру НБУВ, канд. іст. наук Н. Г. Солонська проаналізувала висвітлення бібліотеки Ярослава Мудрого в працях українських, російських та болгарських учених XIX–XXI ст. та ін.

«Польща: історія, сьогодення, майбутнє» – назва другої секції (наук. кер. зав. відділу діалектології Інституту української мови НАН України, д-р філол. наук, проф. П. Ю. Гриценко; учений секретар ст. наук. співробітник НБУВ, канд. іст. наук І. О. Римарович). Тут прозвучали доповіді провідного наук. співробітника Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України, д-ра мист. С. Й. Грици «Український пісенний простір у польських виданнях XX – початку XXI століть»; зав. відділу діалектології Інституту української мови НАН України, проф.,

д-ра філол. наук П. Ю. Гриценка «Ареалогічні аспекти українсько-польських мовних взаємин»; проф. Вищої педагогічної школи в Ченстохові, д-ра філол. наук К. Чайковського «Слов'янське зацікавлення Яна Потоцького» та ін.

Мета конференції – проаналізувати проблеми й завдання славістичної науки в епоху глобалізації, на розв'язання яких впливають внутрішні зрушення в слов'янських країнах, що сталися в кінці ХХ ст. і які відкрили перспективи для втілення багатого творчого потенціалу народів, осмислення ними своїх витоків, досвіду століть і недавнього минулого; культурні процеси, що невіддільні від політичних, історичних, моральних, ідеологічних, національних і т. д.; запропонувати засоби, які дадуть змогу зберегти для прийдешніх поколінь ясність і неповторну індивідуальність кожного слов'янського народу, єдині історичні коріння і толерантно співіснувати в третьому тисячолітті; про-

аналізувати нові методи і підходи до гуманітарних дисциплін та інші проблеми слов'янознавства, що посідають одне з головних місць у системі гуманітарних знань і політичної культури.

У рамках заходу відбулася презентація видань: «Галицько-волинський літопис» (М. Ф. Котляр); «Стилістика української літературної мови» (Л. І. Шевченко, Л. В. Шулінова); «Слов'янська лексика в історико-етимологічному висвітленні» (Т. О. Черниш); «Болгарський щорічник» (2004, вип. 15) тощо.

Конференція також мала на меті привернути увагу широкого загалу до проблем розвитку національних мов і літератур; відзначити вагомий науковий результат, з якими розпочали ХХІ століття слависти всіх країн.

Наталія Солонська,

канд. іст. наук,

*керівник культурно-просвітницького центру
НБУВ*

Міжнародна наукова конференція «Інформаційно-культурологічна та мистецька освіта: стан і перспективи»

7–8 жовтня 2004 р. у м. Харкові під егідою Міністерства культури і мистецтв України, Харківської державної академії культури та Академії мистецтв України відбудеться міжнародна наукова конференція «Інформаційно-культурологічна та мистецька освіта: стан і перспективи», присвячена 75-річчю Харківської державної академії культури.

Наукові напрями конференції:

Концептуальні засади сучасної культурологічної та мистецької освіти в умовах глобалізації

- культурологічний потенціал мистецької освіти;
- проблеми підготовки менеджерів-економістів соціокультурної сфери (шоу-бізнес, реклама, туризм);
- проблеми підготовки фахівців жанрового мистецтва та кіно-, телемистецтва;
- підготовка фахівців з хореографії: національний та світовий досвід;
- стан і проблеми підготовки фахівців хорового, вокального та інструментального мистецтва.

Збереження культурно-історичної спадщини: проблеми підготовки фахівців для музеїв, архівів, бібліотек, інформаційних центрів і мереж

- теоретичні концепції підготовки бібліотечно-інформаційних кадрів;
- підготовка фахівців для документно-комунікативних систем;
- новітні інформаційні технології в освіті.

Соціальне виховання та освіта як засоби трансляції духовної культури

- сучасна педагогічна методика підготовки кадрів сфери культури;
- проблеми формування ціннісних орієнтирів студентської молоді;
- інтернаціоналізація підготовки фахівців соціокультурної сфери і конвертованість дипломів;
- інтерактивні методи навчання в інформаційно-культурологічній освіті.

Робочі мови: українська, російська, англійська.

Для участі в роботі конференції необхідно подати:

- заявку про участь у конференції (форма додається);
- тези доповіді в одному примірнику, оформлені згідно з вимогами;
- електронну версію доповіді на дискеті.

Заявку і тези доповідей разом із дискетою надсилати поштою (на адресу: 61003, м. Харків, Бурсацький узвіз, 4, Харківська державна академія культури, оргкомітет конференції «Інформаційно-культурологічна та мистецька освіта: стан і перспективи») або електронною поштою (на адресу: seik@ic.ac.kharkov.ua з поміткою «На конференцію «Інформаційно-культурологічна та мистецька освіта: стан і перспективи»).

Телефон для довідок (057) 712-84-97.